

Politikk Energi, fattigdom og klima

Verden kommer til å trenger mye mer energi

► Vår evne til å stanse global oppvarming og å utrydde ekstrem fattigdom i verden avhenger i stor grad av energipolitikken som føres.

I et innlegg i Stavanger Aftenblad 16. januar hevder Gunnar Kvåle at regjeringen ikke er sannferdig i sin framstilling av norsk oljeproduksjons betydning. Dette er en grov påstand som ikke kan stå uimotsagt.

Energi, fattigdom og klima. Disse tre ordene oppsummerer vår tids største utfordringer. Vår evne til å stanse global oppvarming, og å utrydde ekstrem fattigdom i verden avhenger i stor grad av energipolitikken som føres.

Trenger økning i produksjonen

I dag er vi sju milliarder mennesker på jorda. I 2050 vil tallet være ni milliarder. Skal vi klare å skape den økonomiske vekst som må til for å utrydde fattigdom og brødfø en økende befolkning, kreves det en økning i energiproduksjonen. Tilgang til energi for jordens fattigste betyr mulighet for å gjøre skolearbeid etter mørkets frembrudd, rent vann fra vannpumper, økt produksjon som kan gi inntekter, og mye mer. Fra 1990 til 2005 sank antallet ekstremt fattige fra 1,8 milliarder til 1,4 milliarder mennesker. Dette vises igjen i at veksten i energiforbruket først og fremst kommer i fremvoksende økonomier, som for eksempel India og Kina.

Å begrense den globale oppvarmingen er av den største betydning, her er vi og Kvåle helt enige. Produksjon av fossile energi medfører utslipp. Samtidig er det vel dokumentert at verden kommer til å trenge store mengder energi, også fra fossile kilder i årene framover. Det såkalte 450s-scenariet til det internasjonale energibyåret

IEA – scenariet som viser hvordan vi kan nå målet om å begrense den globale oppvarmingen til to grader – viser likevel en vekst i bruken av fossil energi i 2020, og deretter en mindre reduksjon i 2035. Innenfor dette forventer IEA igjen en betydelig reduksjon i bruken av kull, mens petroleum holder seg noenlunde stabilt, hvor oljebruken reduseres noe, og bruken av gass vil øke. Hvorfor er dette viktig? Jo, nettopp fordi det illustrerer at utslippene påvirkes av hvordan vi velger å produsere, distribuere og forbruke den fossile energien, som verden uansett trenger, og hva slags energikilde vi snakker om. Gass som et substitutt for andre mer forurensende fossile energikilder er eksempelvis et viktig bidrag på veien mot et lavutslippssamfunn. Dette forutsetter at gassen produseres og distribueres effektivt. Norge ligger her i forkant med vår offshore energiproduksjon.

Når Kvåle sier norsk olje og gass primært dekker fossilbasert vekst her

hjemme og i andre rike land, er det isolert sett riktig. Det Kvåle ikke virker å ha forstått er at salg av olje og gass skjer i et globalt marked. Når norsk olje- og gass selges i noen markeder, frigjør det ressurser som kan selges i andre.

For ytterligere å redusere utslipp fra fossil energi har Norge satset tungt på å utvikle teknologi for fangst og lagring av CO₂. Erfaringene så langt over hele verden, viser at dette er krevende. Karbonfangst og lagring vil i følge IEA kunne stå for opp mot tjue prosent av de nødvendige utslippskutt i fremtiden. Dette betinger at vi bruker store ressurser på å utvikle teknologi og dernest gjøre teknologien kostnadseffektiv. Norge er i dette henseendet i første rekke med satsingen på Mongstad.

Moralsk og etisk spørsmål

Klimaendringene er for mange av oss et moralsk og etisk spørsmål. Jorden skal være et bedre sted når vi overlater den til neste generasjon. Tilgang til energi vil for mange også være et spørsmål om etikk og moral. Alle fortjener muligheten til et bedre liv. Derfor står vi overfor en enorm utfordring. For å finne løsningen er vi avhengig av å se helheten.

IVAR VIGDENES

Politisk rådgiver i Olje- og energidepartementet

«Tilgang til energi for jordens fattigste betyr mulighet for å gjøre skolearbeid etter mørkets frembrudd, rent vann fra vannpumper, økt produksjon som kan gi inntekter, og mye mer», skriver Ivar Vigenes. FOTO: COLOURBOX

Politikk Pelsdyr

Avskaff subsidiene til ren luksus

30-40 millioner kroner av de norske landbrukssubsidiene brukes til å finansiere den omstridte pelsdyrnæringen. Vi har her å gjøre med en industri som aktivt fremstiller rene luksusprodukter.

Omdiskuterte pelskåper

Det er ikke en statlig oppgave å finansiere omdiskuterte pelskåper. Avskaff derfor pelsubsidiene!

Den statlige støtten til næringen dekker hovedsakelig utgifter knyttet til transport av fôr, ettersom de fleste pelsdyrgårdene er lokalisert på Jæren eller i Sør-Trøndelag. Siden næringen i utgangspunktet er lønnsom, vil neppe en begrensnings av statlig støtte føre til en akutt nedleggelse av hele

den norske industrien. Det er imidlertid bemerkelsesverdig at vi bruker skattebetalernes midler på noe som de færreste kan stille seg bak, uavhengig av størrelsen på subsidiene.

Det er viktig å huske på at man snakker om skattebetalernes penger når man avgjør hvorvidt pelsdyrnæringen skal prioriteres på statsbudsjettet. Etter syv år med rød-grønn styring tar vi nordmenn det nærmest for gitt at statsbudsjettet vokser, til tross for en vanskeligstilte europeisk økonomi. Dette kan være en utfordring i seg selv, særlig dersom vi ikke ser satsingen på vekstfremmende tiltak, som sikrer nasjonens konkurranse- og bærekraft.

Statens kjerneoppgaver skal natur-

ligvis ha førsteprioritet. Dette er gjerne store og omfattende områder som skole- og helsesektoren. For å sikre et bærekraftig samfunn bør det offentlige også støtte tydeligere opp om forskning og infrastruktur.

Unødvendige

Overføringene til pelsdyrnæringen er kanskje beskjedne i forhold til andre statlige støtteordninger. Likevel bør det være åpenbart at vi skiller mellom vanlige landbrukssubsidier som sikrer matproduksjon i Norge, kontra pelsdyrsubsidier som skal stimulere pelsdyrnæringen. I dette tilfellet er sistnevnte unødvendige.

MARTIN MO

1. nestleder, Stavanger Unge Høyre

SYNSTEST

Kjære bilist, kan du se meg?

Igjennom høsten og vinteren er de fleste av oss flinke til å passe på oss selv, men også at barna våre bruker refleks. Alle har vi i det minste et ønske om å bli sett av bilistene, som kjører i mørket. Men hva da om bilisten ikke ser oss, og at det ikke har noe med vår bruk av refleks å gjøre?

Hva om bilisten faktisk ser for dårlig? I Stavanger Aftenblad 15. januar vises det i en artikkel til forskning gjort i Sverige nylig. Der er resultatet ganske nedslående når det kommer frem at 55 prosent av undersøkte bilister ser altfor dårlig. Undersøkelsen har vært gjort i sammenheng med at bilene var inne til EU-kontroll, altså med bilister i alle aldersgrupper og kategorier.

Jeg er, som en hvilken som helst annen mor, en mor som hver høst begynner det evinnelige maset til ungene våre, om å bruke refleksvest og reflekser. Vi kontrollerer barnehagedressen om den er synlig nok i høstmørket, og alle lys på syklene må være helt oppgraderte. Vi kan gjøre alt som står i vår makt for å sikre ungene våre – og oss selv, men det blir litt håpløst når man da leser at 55 prosent av dem som sitter bak rattet ikke har godt nok syn til å se oss, eller våre søte små.

Så tenker jeg: Trenger det å være så vanskelig å få gjort noe med? En slik problematikk skulle vel nesten ikke behøve hverken politisk innflytelse eller nytt lovverk.

Jeg liker å filosofere, men jeg er ikke næringsdrivende. Derfor virker det for meg, ganske enkelt og lage nye retninger for samarbeid. Bilverkstedene som er sertifisert for å drive med EU-godkjenning av kjøretøy etablerer et samarbeid med lokale optikere. Og optikere sender sine kunder til bilverkstedet.

Kanskje det kan være en rabatt i EU-godkjenningen hvis de kan hente bilen på verkstedet etter EU-kontroll, og fremlegge en dokumentasjon på at de også har gjennomført en synsundersøkelse? Jeg skal ikke si hvordan det best kan gjøres, men noen ganger er det så lite som skal til for å arbeide aktivt med forebyggende helsearbeid. I dette tilfellet trafikksikring.

Jeg tror de fleste politiske partier kan enes om at forebygging er det beste alternativet til god helse. Her er god mulighet for å unngå trafikkskader – og det beste av alt: Det trenger ikke koste noe verdens ting. Høyre ser på alle helsebringende saker som gode, og denne er god.

En vinn – vinn – vinn – situasjon. Bilverkstedet vinner, optikeren vinner, bilisten selv vinner, og den myke trafikanten vinner.

ELLEN KARIN MOEN

Sandnes Høyre

Kort og godt!

Korte innlegg, rett på sak, kommer lettere i avisa – og blir mest lest.

Send til: debatt@aftenbladet.no

Debattinnlegg

sendes til debatt@aftenbladet.no
Kommentar: inntil 5000 tegn. Legg ved portrettfoto.
Hovedinnlegg: ca. 3500 tegn.

Underinnlegg: ca. 1700 tegn.
Kortinnlegg: 700-1100 tegn.
Alle lengder er inkludert ordmellomrom.

Kronikk

sendes til kronikk@aftenbladet.no
Lengde inntil 5500 tegn inkl. ordmellomrom.
Foto av forfatter legges ved.